

19383

Intrekking van de Werkloosheidswet, invoering van een nieuwe Werkloosheidswet en een aantal andere wetten alsmede de in het kader van die intrekking en invoering te treffen overgangsregelingen en de daarmee verband houdende wijzigingen van een aantal wetten en regelingen (Invoeringswet stelselherziening sociale zekerheid)

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID¹

Vastgesteld 16 september 1986

Voor de **algemene inleiding** wordt verwezen naar het voorlopig verslag naar aanleiding van wetsvoorstel 19 261.

Hiervoor wordt verwezen naar het voorlopig verslag naar aanleiding van wetsvoorstel 19 256.

De leden van de fractie van het **C.D.A.** merkten op dat toepassing van artikel 7, lid 2, betekent dat betrokkenen te maken krijgen met de inkomenstoets in het kader van de IOAW, die voor gehuwde werknemers over een periode van maximaal 2 jaar in totaal 115% van het minimumloon is (artikel 8 IOAW). Na die periode wordt verrekend, zoals in de Toeslagenwet ook gebeurt.

In de bestaande verlengde WWV is de duur van de vrijlatingsregeling echter gunstiger voor oudere werknemers. Deze oudere werknemers ervaren vorengenoemd TW-artikel nadrukkelijk als een onrechtvaardigheid n.l. dat een integratie van werkloosheidswetten hen een ongunstiger toepassing bezorgt, terwijl «op hun oude dag» een nieuw maatschappelijk perspectief nauwelijks valt te verwachten.

Artikel 9 geeft de minister mogelijk de bevoegdheid met betrekking tot o.m. deze zaak zonodig afwijkende regels te stellen. Het kwam de aan het woord zijnde leden als nodig voor deze oudere werknemers de oude regeling te laten behouden.

In lid 4 van artikel 7 (Toeslagenwet) is voor bepaalde oudere werklozen wel een verlengde periode van toepassing verklaard. Deze leden vernamen gaarne een nadere uitleg van de al of niet samenhang, waarom de verlengde uitkeringsduur in de IOAW niet is gekozen en alsmede of de bewindsman bereid is gelet op het beargumenteerde verlangen een nadere regeling te treffen.

Door de invoering van de stelselherzieningswetten zal bij voorbeeld door de afschaffing van de verdisconteringsbepalingen in de AAW/WAO het aantal gedeeltelijk arbeidsongeschikten gaan toenemen. Daardoor wordt tevens de toelatingsgrens tot de verplichte ziekenfondverzekering discutabel. De Ziekenfondsraad heeft intussen geadviseerd om deze grens te laten vervallen.

¹ Samenstelling:

Franssen (CDA), voorzitter, Van Dalen (CDA), mw. Uijterwaal-Cox (CDA), Van de Zandschulp (PvdA), Oskamp (PvdA), Heijmans (VVD), Van Tets (VVD), mw. Vonhoff-Luijendijk (VVD), mw. Tiesinga-Autsema, mw. Van Leeuwen (PSP), mw. Bolding (CPN), De Gaay Fortman (PPR), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF) en Van der Jagt (GPV).

Heeft de bewindsman over deze consequentie overleg gevoerd met de betrokken ambtgenoot en mag een wijziging van de Ziekenfondswet terzake worden verwacht?

Er is naar de mening van de aan het woord zijnde leden nog een gevolg van de stelselherziening voor de Ziekenfondswet dat wetstechnisch moet worden opgelost.

In de nieuwe situatie van de NWW wordt het kennelijk zo dat iemand die voor het werkloos zijn particulier was verzekerd tegen ziektekosten dat nog een jaar zal blijven. Gelet op de maximering van het dagloon en de verdere daling daarvan waardoor men veel lager uitkomt dan de loongrens van de ZTW, ligt het in de rede om te pleiten voor het handhaven van de bestaande wachtperiode van een half jaar.

Zij vroegen of ook hierover overleg is gevoerd met de betrokken ambtgenoot en of wijzigingen in de ZTW terzake vallen te verwachten, mede gelet op een inmiddels unaniem uitgebrachte aanbeveling door de Ziekenfondsraad.

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** maakten de volgende opmerkingen en stelden de volgende vragen.

1. Wat is de achtergrond van het gestelde in een brief van de staatssecretaris aan de SVR dd. 28 mei 1986 om de mogelijkheid om bij AMvB een loonsuppletierегeling te treffen in geval van werkaanvaarding tegen een lager loon terstond te voorzien van opmerkingen als een «kritische beschouwing» en «zo mogelijk leidend tot een zekere afslanking»?

De achtergrond van het instrument van loonsuppletie is toch herintrede in het arbeidsproces, desnoods tegen een lager loon dan voorheen verdiend, te bevorderen? Hoe verhoudt zich dat tot «een zekere afslanking»? Aan welke mate van «afslanking» denkt de staatssecretaris?

2. De WWV wordt met ingangsdatum stelselherziening gesloten voor «nieuwe gevallen». De kring van rechthebbenden op een WWV-uitkering is in het huidige stelsel groter dan die van de WW. De vraag is of alle lacunes die kunnen ontstaan bij de sluiting van de WWV voor nieuwe gevallen via de Invoeringswet adequaat opgevuld worden.

a. Een ex-ambtenaar met een korte wachtgeldperiode kan in het huidige stelsel in aanmerking komen voor een aanvullende uitkeringsperiode in de WWV. Van de SVR heeft de Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid uit de Eerste Kamer vernomen dat er gewerkt wordt aan een «compensatieregeling» voor ex-ambtenaren nu de WWV voor nieuwe gevallen wegvalt. In welk stadium bevindt de voorbereiding zich thans? Kan het kabinet garanderen dat een dergelijke compensatieregeling tegelijkertijd ingaat met de stelselherziening sociale zekerheid?

b. De leden van de P.v.d.A.-fractie legden onderstaande casuspositie voor, waar zij zelf niet bevredigend uitkwamen:

Janny Janssen is 49 jaar en heeft een arbeidsverleden van 29 jaar, als zij per 1-5-'86 ontslagen wordt. Midden in haar WW-periode gaat zij per 1 augustus 1986 met toestemming van de Bedrijfsvereniging voor 4 weken met vakantie naar Spanje. Daar ontmoet zij Ramon. Er ontstaat liefde op het eerste gezicht en Janny besluit in Spanje bij Ramon te blijven. Zij meldt dit aan de Bedrijfsvereniging, die de WW-uitkering terstond stopzet (ze is immers niet langer beschikbaar voor de Nederlandse arbeidsmarkt).

De relatie tussen Janny en Ramon verloopt anders dan gehoopt en op 1 mei 1987 keert Janny ontgoocheld terug naar Nederland. In het *oude* sociale zekerheidsstelsel zou Janny dan op 1 mei 1987 in aanmerking komen voor WWV, eventueel met strafsanctie en vervolgens vallen onder de interimregeling 50+.

Zou Janny *op het moment* van invoering stelselherziening al in Nederland terug zijn, dan zou ze vallen onder de «overgangsvallen» WW (artikel 4,

Wat is *nu* haar uitkeringspositie? Naar de opvatting van deze leden valt ze niet onder de overgangsgevallen WW (haar WW-uitkeringsperiode is verstreken) en evenmin onder de overgangsgevallen WWV ex artikel 5, lid 2 (haar WWV-uitkeringsrecht was nog niet ingegaan en kan dus ook niet onderbroken zijn) en voldoet ze ook niet aan de referentieperiode van de NWW.

Vragen: zit er een fout in deze redenering? Of is er een ander artikel dat haar uitkeringsrechten toekent? Of is er een hardheidsclausule? Of overweegt het kabinet enige reparatiewetgeving? Of riskeert het kabinet uitbreiding van contra-legemuitvoeringspraktijk?

3. Hebben de aan het woord zijnde leden goed begrepen dat zowel voor de referentieperiode als de arbeidsverledeneis in de NWW de ambtelijke diensttijd geheel meetelt bij de overgang van ambtelijke dienst naar de particuliere sector? Indien ja, mag dan tevens geconcludeerd worden dat het omgekeerde geldt of gaat gelden (arbeidsverleden in particuliere sector is relevant voor duur eventuele wachtgeldperiode ambtenaar)? Indien neen, waarom niet?

4. Deze vraag betreft de eventuele herleving van het WWV-uitkeringsrecht danwel overgang naar NWW-uitkeringsrecht in situaties waarin het WWV-uitkeringsrecht onderbroken is door arbeidsongeschiktheid (hoogste a.o.-klasse). De vraag wordt gesteld aan de hand van de volgende casuspositie:

Jaap Janssen (46 jaar) wordt per 1-12-'85 ontslagen. In zijn WWV-periode belandt hij per 1-8-'87 in de AAW/WAO (hoogste a.o.-klasse). Het WWV-uitkeringsrecht wordt nu onderbroken en kan herleven, indien Jaap Janssen binnen 2 jaar na invoeringsdatum stelselherziening geheel afgeschat wordt (artikel 5, lid 2 I.W.).

Indien Jaap Janssen na 10 jaar geheel afgeschat wordt, herleeft het WWV-uitkeringsrecht niet, maar wordt hij NWW-gerechtigd (artikel 17, lid 1d).

Vragen:

a. klopt het bovenstaande?

b. is de *eerste werkloosheidsdag* nog steeds 1-12-'85? Indien ja, blijven gegevens over de eerste werkloosheidsdag inderdaad zolang bewaard?

c. is de consequentie van zijn leeftijd op de eerste werkloosheidsdag dat Jaap Janssen na afloop van NWW-periode in de ABW terecht komt en niet in de IOAW? (N.B. Jaap Janssen is inmiddels bijna 60 jaar).

d. Indien ja, is dit een voorzien en bedoeld effect? Of is hier enige reparatiewetgeving gewenst?

5. In P.S. van 11 juni 1986 op blz. 915, komen de auterus J. A. Duivenvoorden en mevrouw mr. J. C. M. J. de Loon in paragraaf 6.1 «Handhaving oude bepalingen» naar aanleiding van amendement 42 tot de volgende conclusie: «Zo zal een vroeggehandicapte jonger dan 35 jaar, die in de toekomst zijn AAW-uitkering verlies wegens beëindiging van de arbeidsongeschiktheid, bij opnieuw ontstaan van arbeidsongeschiktheid vanuit een WAO-verzekerde dienstbetrekking, voor de AAW met toepassing van de oude bepalingen moeten worden beoordeeld en voor de WAO met toepassing van de nieuwe bepalingen. De mate van arbeidsongeschiktheid kan dan voor beide wetten verschillend zijn. De situatie is niet ondenkbaar dat recht bestaat op een volledige AAW-uitkering en tegelijkertijd geen recht op een WAO-uitkering. Een bijkomend gevolg hiervan is nog dat de volledige AAW-uitkering in de weg staat aan het recht op een NWW-uitkering, omdat hierdoor een uitsluitingsgrond ontstaat als genoemd in artikel 19 NWW. In deze situatie vervalt derhalve het recht op een loongerelateerde uitkering.» Dezelfde problematiek zou ook kunnen spelen bij artikel 52, lid 1. Vooralsnog deelden deze leden de zienswijze van de auteurs niet. Zij waren van mening dat nu het arbeidsongeschiktheidspercentage tot beneden 25% is gedaald het recht op uitkering ingevolge artikel 32 AAW is vervallen. Artikel 52 van de Invoeringswet geeft niet aan dat een eenmaal toegekende en later ingetrokken AAW-

uitkering herleeft. Het is de leden van de fractie van de P.v.d.A. gebleken, dat artikel 52 van de *Invoeringswet* op verschillende wijzen lijkt te kunnen worden geïnterpreteerd. Daarom zouden zij graag een reactie van de staatssecretaris hebben op bovenstaande.

De leden van de fractie van de **V.V.D.** hadden moeten vaststellen dat de *Invoeringswet* een zeer ingewikkelde technische materie betreft. Zij onderschreven echter de opzet van de staatssecretaris om ervoor te waken dat uitkeringsgerechtigden er als (onbedoeld) gevolg van de nieuwe wetssystematiek op achteruit zouden gaan. Dat niet elke (kleine) teruggang kan worden vermeden achtten ook zij onontkoombaar. Deze leden hadden wel een vraag over de mogelijkheid dat in een leefeenheid twee AAW-uitkeringen van maximaal 70% van het minimumloon kunnen bestaan. Uit een oogpunt van individualisering zou dit op zich verdedigbaar zijn. Maar waarom wordt dit uitgangspunt dan alleen bij de AAW en niet in andere gevallen, b.v. de AOW, toegepast? Moet hier geen strijdigheid worden vastgesteld met het uitgangspunt van inkomensafhankelijke toeslagen en de minimum-behoeftefunctie?

De voorzitter van de commissie,
Franssen

De griffier van de commissie,
Dijkstra-Liesveld